

Lärarens sida: Avancerad, text 20, Språnget

Textsamtal i grupp · åk 2–9

Det som står mellan raderna: Barnen bor på en rymdstation och ser en blå och vit värld genom fönstret. Aylin är ny, och Omid hämtar henne snabbt eftersom han själv har hängt där.

I passet	
Stilen	I Ray Bradburys stil, som i hans noveller om framtiden: ljud och dofter, och vardagsord om det främmande. Läs långsamt och drömskt. Läs vidare: Fahrenheit 451.
Före läsningen	Vad brukar en grupp göra när någon ny kommer?
Stoppet	Stanna efter <i>"Där inne fanns inget upp och inget ned."</i> Något är konstigt: rummet har inget golv.
Tänka högt · fråga 2, Var och när	<i>"Vänta, här står inte var de är. Jag ser framför mig en rund hall med väggar som är mjuka som täcken. Det står 'Barnen hängde i det runda fönstret', och det står 'Där inne fanns inget upp och inget ned'. Jag vet att man svävar i rymden. Alltså tror jag att de bor på en rymdstation. Stämmer det? Jag läser vidare. Genom fönstret rullar en blå och vit värld förbi. Ja, det stämmer."</i>
Fråga 1 · på raderna	Räcket.
Fråga 2 · mellan raderna, Var och när	Ledtrådarna: <i>"också när hon åt"; "inget upp och inget ned"; "en blå och vit värld"</i> . Svar som texten stöder: på en rymdstation. En tanke att pröva: <i>"Under vattnet."</i> Fisken är en liknelse, och genom fönstret syns moln. Fråga tillbaka: <i>"Vad syns genom fönstret?"</i>
Fråga 3 · mellan raderna, Känsla	Ledtrådarna: <i>"med armarna ute"; "Barnens skratt fyllde hallen"; "slutade sparka med benen"</i> . Svar som texten stöder: rädd, ensam och generad, eller stilla och förundrad när hon ser världen. Båda håller med en ledtråd. En tanke att pröva: <i>"Glad, barnen skrattar ju."</i> De skrattar åt henne. Fråga tillbaka: <i>"Vad gör Aylin när hon ser världen?"</i>
Fråga 4 · mellan raderna, Varför	Ledtrådarna: <i>"sin första vecka"; "som var äldst"; "Han var hos henne innan någon hade hunnit sluta skratta"</i> . Svar som texten stöder: han vet själv hur det är att hänga där som ny, eller han känner ansvar som äldst. Båda håller med en ledtråd. En tanke att pröva: <i>"Han vill visa sig duktig."</i> Det står inget om att han vill synas. Fråga tillbaka: <i>"Vad hände Omid själv, sin första vecka?"</i>
Fråga 5 · bortom raderna	Bra, eftersom alla har gjort det, eller dåligt, eftersom den nya blir utskrattad. Ett bra svar tar med något Aylin eller Omid gör.
Öppna frågor	<i>"Varför tror ni att den som skrev texten aldrig säger var barnen bor?"; "Aylin slutar sparka när hon ser världen. Vad tror ni att hon tänker på?"</i>
Om eleven fastnar	Peka på <i>"Där inne fanns inget upp och inget ned"</i> .

© Niclas Fohlin. Ur Textsamtal i grupp, <https://niclasfohlin.se/stodundervisning/textsamtal-i-grupp>.

SPRÅNGET

Skeppet gled in genom mörkret som en fisk av silver genom svart vatten, tyst, tyst, med alla sina små lampor tända.

Barnen hängde i det runda fönstret och tryckte näsorna mot glaset tills det blev imma. Luften i korridoren luktade metall och apelsiner, som den alltid gjorde. Med skeppet kom en flicka som hette Aylin. Hon hade en randig mössa och en ryggsäck som var nästan lika stor som hon själv. Hon höll sig i räcket med ena handen, hela tiden, också när hon åt.

”Nu ska du göra språnget”, sa Omid, som var äldst. Han tog med henne till den stora hallen. Den var rund och tom, och väggarna var mjuka som täcken. Där inne fanns inget upp och inget ned. Man tog sats mot en vägg och flög tvärs över hallen utan att röra vid något. Den som sköt ifrån för svagt drev långsamt genom hallen och snurrade sakta, sakta, tills någon kom och hämtade en. Omid hade själv hängt där en gång, sin första vecka, för fyra år sedan.

Aylin släppte räcket. Hon flög som en kastad vante, snett och för långsamt, och drev sakta genom hallen med armarna ute. Barnens skratt fyllde hallen. Genom det stora fönstret rullade en blå och vit värld förbi, med hav och moln, långsamt, långsamt. Aylin tittade på den och slutade sparka med benen. Då tog Omid sats. Han var hos henne innan någon hade hunnit sluta skratta.

1. Vad håller sig Aylin i, också när hon äter?
2. Var bor barnen? Vad i texten får dig att tro det?
3. Hur känner sig Aylin när hon svävar genom hallen?
Hur vet du det?
4. Varför är Omid så snabb att hämta Aylin? Vad i texten får dig att tro det?
5. Omid säger till Aylin att hon ska göra språnget. Är det ett bra sätt att ta emot den som är ny? Varför?